

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIJSKI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 134736 24 Gž
Brčko, 16.9.2024. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacijski sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudaca Amele Mustafić kao predsjednice vijeća, Roberta Jovića i Srđana Nedića kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja F.J. iz B., zastupanog po opunomoćenicima Darku Milićeviću i Mirzi Fazliću, odvjetnicima iz Brčkog, protiv tuženih B.L. i S. I., obje iz B., zastupane po opunomoćeniku Mirjani Mrđen, odvjetnici iz Brčkog, radi izdvajanja na ime doprinosa uvećanju ostaviteljeve imovine, v. sp. 81.489,88 KM, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 134736 20 P od 16.5.2022. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 16.9.2024. godine donio je sljedeću

P R E S U D U

Žalba tužitelja F.J. iz Brčkog se ODBIJA i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 134736 20 P od 16.5.2022. godine POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 134736 20 P od 16.5.2022. godine (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda ili ožalbena/pobijana presuda) odlučeno je kako slijedi:

„Odbija se u cijelosti tužbeni zahtjev tužioca koji glasi:

„Utvrđuje se da je tužilac F.J. iz O., svojim radom i ulaganjem u stambeni objekat - porodičnu kuću (i dvorište) izgrađenu na parceli br. 587 i 588 k.o. G.R. doprinio uvećanju vrijednosti imovine ostavioca H.J. u iznosu od 81.489,88 KM, što su tužene B.L. i S.I. dužne priznati.

Obavezuju se tužene B.L. i S.I. da tužiocu F.J. isplate po 40.744,94 KM svaka, na ime njegovog doprinosa u uvećanju vrijednosti imovine ostavioca, kao i da tužiocu nadoknade troškove parničnog postupka, a sve u roku od 30 dana od dana pravnosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja“.

Odbija se u cijelosti i eventualni tužbeni zahtjev tužioca koji glasi:

„Utvrđuje se da je tužilac F.J. iz O., svojim radom i ulaganjem u stambeni objekat - porodičnu kuću (i dvorište) izgrađenu na parceli br. 587 i 588 k.o. G.R. doprinio uvećanju vrijednosti imovine ostavioca J.H. u iznosu od 81.489,88 KM, a što odgovara udjelu od 1/3 cjelokupne imovine koja čini ostavinu iza H.J. i to nekretnina upisanih u p.l. br. 313 k.o. G.R., što su tužene dužne priznati i trpiti da se tužilac u katastarskom operatu upiše kao suposjednik na navedenim nekretninama upisanim u p.l. br. 313 k.o. G.R. i to sa idealnim dijelom od 1/3.

Obavezuju se tužene da tužiocu nadoknade troškove parničnog postupka, a sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja“.

Obavezuje se tužilac F.J. da tuženoj B.L. naknadi troškove ovog postupka u iznosu od 3.800,00 KM i tuženoj S.I. naknadi troškove ovog postupka u iznosu od 3.800,00 KM, sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti ove presude“.

Protiv prvostupanjske presude tužitelj F.J. iz B. (u daljnjem tekstu: tužitelj) je pravovremeno izjavio žalbu kojom ožalbenu presudu pobija u cijelosti zbog „pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja“, povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da ovaj sud „usvoji žalbu tužioca i presudu Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj 96 o P 134736 20 P od 16.05.2022. godine preinači tako što će tužbeni zahtjev tužioca u cijelosti usvojiti ili da usvoji žalbu i prvostepenu presudu ukine, te predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje“.

Tužene B.L. i S.I., obje iz B. (u daljnjem tekstu: tužene) dostavile su odgovor na žalbu kojim u cijelosti pobijaju sve istaknute žalbene navode sa prijedlogom ovom sudu da „odbije žalbu kao neosnovanu i potvrdi osporavanu presudu“.

Žalba nije utemeljena.

Nakon što je ispitao prvostupanjsku presudu u smislu odredbe članka 341. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 28/18, u daljnjem tekstu: Zakon o parničnom postupku ili ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude a iz razloga koji slijede.

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici je zahtjev tužitelja, konačno opredijeljen podneskom od 9.5.2022. godine, kojim (prvo) traži da sud utvrdi da je tužitelj svojim radom i ulaganjem u stambeni objekat - obiteljsku kuću (i dvorište) izgrađenu na parceli br. 587 i 588 k.o. G.R. doprinio uvećanju vrijednosti imovine ostavitelja H.J. u iznosu od 81.489,88 KM, što su tužene dužne priznati, te da se tužene obvežu da tužitelju isplate po 40.744,94 KM svaka, na ime njegovog doprinosa u uvećanju vrijednosti imovine ostavitelja (u daljnjem tekstu: tužbeni zahtjev), a potom i eventualni tužbeni zahtjev kojim traži da se utvrdi da je tužitelj svojim radom i ulaganjem u stambeni objekat - obiteljsku kuću (i dvorište) izgrađenu na parceli br. 587 i 588 k.o. G.R. doprinio uvećanju vrijednosti imovine ostavitelja H.J. u iznosu od 81.489,88 KM, a što odgovara udjelu od 1/3 cjelokupne imovine koja čini ostavinu iza

H.J. i to nekretnina upisanih u p.l. br. 313 k.o. G.R., što su tužene dužne priznati i trpjeti, uz zahtjev za dosudu i troškova parničnog postupka (u daljnjem tekstu: eventualni tužbeni zahtjev).

Odlučujući o tužbenom zahtjevu a potom i eventualnom tužbenom zahtjevu, a polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima tužitelj temelji svoje zahtjeve i činjeničnih tvrdnji kojima su tužene osporile tužbeni (i eventualni tužbeni) zahtjev i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode), prvostupanjski sud je utvrdio činjenično stanje koje se u bitnome ogleda u sljedećem:

- da su parnične stranke zakonski nasljednici iza umrlog H.J. iz O. (oca) koji je preminuo 1.2.2001. godine;

- da je tužitelj živio sa roditeljima (pa tako i sa ocem – ostaviteljem) u zajedničkom domaćinstvu, te da je nakon smrti roditelja ostao da živi u istoj kući;

- da je tužitelj rješenjem prvostupanjskog suda broj 96 o O 097501 19 O 2 od 12.10.2020. godine upućen na parnični postupak protiv tuženih radi spornih činjenica od kojih ovisi obim ostavinske mase;

- da je tužitelj vršio ulaganja u predmetnu nekretninu ostavitelja; da je za te potrebe angažirao više majstora (saslušanih pred prvostupanjskim sudom) koji su izvodili radove u skladu sa prethodnim dogovorom sa tužiteljem; da im je za njihove izvršene radove tužitelj uredno plaćao; da su svi ugovori o kreditu koji su zaključeni između tužitelja odnosno njegove supruge i mikro-kreditnih organizacija zaključeni nakon smrti ostavitelja, kao i

- da su svi građevinski i drugi izvedeni radovi (ulaganja u predmetne nekretnine) vršeni u periodu nakon smrti oca parničnih stranaka.

Kod takvih činjeničnih utvrđenja prvostupanjski sud je svoju odluku o odbijanju tužbenog zahtjeva u bitnome zasnovao na tome da tužitelj nije proveo ni jedan dokaz iz kojeg bi proizilazilo da je vršio bilo kakva ulaganja za vrijeme zajednice života sa ostaviteljem koja za posljedicu imaju povećanje vrijednosti ostavinske mase, pa kako nije dokazao temeljnu pretpostavku za usvajanje tužbenog zahtjeva iz članka 35. stavak (1) Zakona o nasljeđivanju („Službeni list SR Bosne i Hercegovine“, broj 7/80 i 15/80, u daljnjem tekstu: Zakon o nasljeđivanju SR BiH), a koja odredba je istovjetna odredbi članka 39. Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 36/17), to je prvostupanjski sud sudio kao u stavku I izreke ožalbene presude, dok je odluku o odbijanju eventualnog tužbenog zahtjeva sadržanu u stavku II izreke obrazložio razlozima da, u smislu odredbe članka 35. stavak (2) Zakona o nasljeđivanju SR BiH, izdvojeni dio ne spada u zaostavštinu i ne uzima se u obzir pri izračunavanju nužnog dijela, niti se uračunava nasljedniku u njegov nasljedni dio, pa kada je to tako onda „nema mjesta ni usvajanju eventualnog tužbenog zahtjeva tužioca, jer se u ovakvim parnicama ne može tražiti da se izdvojeni dio uračuna nasljedniku u njegov nasljedni dio“ pa „sve da je tužilac dokazao da je vršio ulaganja za vrijeme života ostavioca i time povećao vrijednost ostavinske mase, usvajanju eventualnog tužbenog zahtjeva

opet ne bi bilo mjesta“. Odluku o troškovima postupka sadržanu u stavku III izreke ožalbene presude, prvostupanjski sud je utemeljio na odredbi članka 120. stavak (1) ZPP-a, Tarifni broj 2, 10, i 14. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/05) kao i Zakonu o sudskim pristojbama („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 5/01, 12/02, 23/03 i 11/20) obvezavši tužitelja da svakoj od tuženih naknadi troškove postupka u iznosima od po 3.800,00 KM.

Kada obrazlaže žalbene razloge zbog kojih pobija prvostupanjsku presudu tužitelj u žalbi u bitnome navodi da je prvostupanjski sud povrijedio odredbu članka 309. ZPP-a kod toga da „skoro dvije godine nakon zaključenja glavne rasprave“ nije izradio pismeni otpravak presude, pa uslijed takve procesne situacije nije ni ulazio „u ocjenu neposredno izvedenih dokaza, već je na štetu tužioca“ našao „materijalnopravni razlog zbog čega treba tužbu odbiti i na taj način izbjeći detaljno upuštanje u ocjenu dokaza“ a „tada stranka po pravilu biva zakinuta u najmanju ruku na pravo na obrazloženu odluku“; da je pogrešan „materijalnopravni pristup prvostepenog suda“ u povodu zaključka da nije dokazana „osnovna pretpostavka iz odredbe člana 35. Zakona o nasljeđivanju a to je da je doprinio povećanju imovine ostavioca za vrijeme njegovog života“ obzirom da je, prema mišljenju tužitelja, „potpuno irelevantno da li su neka od ulaganja u ostavinu izvršena prije ili nakon smrti ostavioca“ u situaciji kada je „tužilac živio sa roditeljima u zajedničkom domaćinstvu u kući u kojoj je i ostao da živi nakon smrti roditelja“ te da su „i sudska praksa i pravna teorija zauzele suprotan stav onome iz prvostepene presude“; naposljetku, tužitelj dovodi u pitanje i razloge prvostupanjskog suda glede odluke o odbijanju i eventualnog tužbenog zahtjeva kod toga da je pogrešan zaključak prvostupanjskog suda „da takvim zahtjevom tužilac traži uračunavanje doprinosa u svoj nasljedni dio“.

Takve žalbene tvrdnje tužitelja po ocjeni ovog suda ne utječu na pravilnost i zakonitost prvostupanjske presude.

Prije svega, suprotno rezoniranju tužitelja, ovaj sud nalazi da propust prvostupanjskog suda da pismeni otpravak presude izradi u roku od 30 dana od dana zaključenja glavne rasprave nije doveo u pitanje pravilnost i zakonitost ožalbene presude obzirom da nepoštivanje roka za izradu pismenog otpravka presude kao procesni propust u pravilu nema onu kvalitetu žalbenog razloga povrede odredaba parničnog postupka koja se traži odredbom članka 329. stavak (1) ZPP-a jer kao takav u pravilu i nije od utjecaja na pravilnost i zakonitost presuđenja pravne stvari koja je u pitanju.

S tim u svezi, razlozi koje je tužitelj u žalbi navodio u prilog svom stajalištu (da je smisao roka od 30 dana u tome da sud presudu uradi „dok postoji svježe pamćenje i utisak o neposredno izvedenim dokazima“) nisu dostatni za drugačiju odluku ovog suda kod toga da tužitelj zanemaruje činjenicu da se suđenja pred prvostupanjskim sudom audio snimaju pa u situaciji da prvostupanjski sud izradi pismenog otpravka presude pristupi poslije isteka roka od 30 dana, postupajućem sucu ostaje mogućnost da sva suđenja, po potrebi, presluša u cilju podsjećanja na pojedine dijelove iskaza saslušanih parničnih stranaka, svjedoka, vještaka itd. S druge strane, ovaj sud zamjećuje da tužitelj, iako dovodi u pitanje objektivnu mogućnost prvostupanjskog

suda da se nakon „skoro dvije godine“ sjeti svih detalja o kojima su govorili svjedoci tijekom postupka, ne konkretizira koji to detalj/e u iskazu/ima svjedoka je prvostupanjski sud nepravilno interpretirao u obrazloženju pobijane presude odnosno u konačnici pogrešno ocijenio, pa kada je to tako, onda se žalbeni navodi tužitelja u ovom dijelu ukazuju kao neutemeljeni.

Situacija nije drugačija ni sa žalbenim navodom da je procesni propust prvostupanjskog suda da pismeni otporak odluke izradi u zakonom propisanom roku za posljedicu imao da „stranka po pravilu biva zaključena u najmanju ruku na pravo na obrazloženu odluku“ obzirom da tužitelj ni u ovom slučaju ne konkretizira u kom dijelu obrazloženje prvostupanjske presude ne zadovoljava standarde obrazloženosti sudske odluke propisane člankom 311. stavci (4) i (5) ZPP-a i zbog čega je takav (eventualni) propust bio od utjecaja na donošenje pravilne i zakonite presude, zbog čega se žalbeni navodi u ovom dijelu ukazuju kao paušalni.

Dalje, nema mjesta ni žalbenom razlogu pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, obzirom da tužitelj nije konkretizirao u čemu se navedeni žalbeni razlog točno ogleda osim što se na isti načelno pozvao kao jedan od zakonskih žalbenih razloga zbog kojih se prvostupanjska presuda pobija, u bitnome dovodeći u pitanje pravilnost i zakonitost prvostupanjske presudu (samo) sa aspekta pogrešne primjene materijalnog prava (članka 35. Zakona o nasljeđivanju SR BiH), ali ne ukazujući konkretno koju odlučnu činjenicu je prvostupanjski sud pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio u smislu članka 330. stavak (1) ZPP-a (tužitelj štoviše ukazuje da je prvostupanjski sud odlučnu činjenicu - da je tužitelj živio sa roditeljima u zajedničkom domaćinstvu – pravilno utvrdio), slijedom čega se i ovaj žalbeni razlog cijeni kao paušalan i kao takav nije ni mogao biti meritorno ispitan od strane ovog suda.

Naposljetku, u okolnostima konkretnog slučaja, nije ostvaren ni žalbeni razlog pogrešne primjene materijalnog prava koji se prema žalbenom rezoniranju tužitelja ogleda u „slobodnoj interpretaciji člana 35. Zakona o nasljeđivanju SR BiH od strane prvostepenog suda“ kod toga da je prema mišljenju tužitelja „potpuno irelevantno da li su neka od ulaganja u ostavinu izvršena prije ili nakon smrti ostavioča“ obzirom da „član 35. Zakona o nasljeđivanju SR BiH ni na jednom mjestu ne spominje da doprinos uvećavanju ostaviočeve imovine nužno mora biti za ostaviočevog života“.

Prije svega, ne stoji žalbeno rezoniranje tužitelja da odredba članka 35. Zakona o nasljeđivanju SR BiH „ne spominje da doprinos uvećavanju ostaviočeve imovine nužno mora biti za ostaviočevog života“.

Ovo stoga što odredba članka 35. stavka (1) Zakona o nasljeđivanju SR BiH u relevantnom dijelu regulira da potomci i usvojenici ostavitelja koji su živjeli u zajednici sa ostaviteljem i svojim radom, zaradom ili „mu“ na drugi način pomogli u privređivanju, imaju pravo zahtijevati da im se iz zaostavštine izdvoji dio koji odgovara njihovom doprinosu u povećanju vrijednosti ostaviteljeve imovine, pa kako zakonodavac, kao jedan od materijalno-pravnih uvjeta za ostvarenje prava na izdvajanje u korist imovine potomaka koji su privređivali sa ostaviteljem (kako u konačnici članak 35. Zakona o nasljeđivanju SR BiH i nosi naziv) predviđa i obvezu da je ostavitelju („mu“) svojim radom, zaradom ili na drugi način pomogao u

privređivanju, to se logičnim zaključuje da se pravo iz članka 35. stavak (1) navedenog zakona može ostvariti samo u slučaju „ulaganja“ u imovinu ostavitelja za vrijeme dok je ostavitelj bio živ tj. dok su živjeli u zajednici života.

Na pravilnost pravnog stajališta prvostupanjskog suda dodatno ukazuje i činjenica da u smislu odredbe članka 126. Zakona o nasljeđivanju SR BiH smrću ostavitelja otvara se njegovo nasljeđe i u tom trenutku nasljednici stječu pravo vlasništva na imovini ostavitelja kako to u konačnici regulira odredba članka 40. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 11/01, 8/03, 40/04, 19/07, 26/21 i 44/22, u daljnjem tekstu: Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima) a koja odredba je u bitnome istovjetna sa odredbom članka 36. Zakona o osnovnim vlasničko-pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 6/80 i 36/90), pa kada je to tako, onda „ulaganja nakon smrti ostavitelja“ više nemaju karakter ulaganja u imovinu ostavitelja (ostavštinu) nego ulaganja u imovinu nasljednika (zajedničara) koja sve do okončanja ostavinskog postupka (i određivanja nasljednih dijelova) ima status zajedničke imovine.

Slijedom navedenog, a kako tužitelj žalbom ne dovodi u pitanje činjenično utvrđenje prvostupanjskog suda da su ulaganja u predmetnu imovinu vršena nakon smrti ostavitelja (znači ne i za života ostavitelja i egzistiranja zajednice sa ostaviteljem), to se pravilnim onda ukazuje odluka prvostupanjskog suda da se u okolnostima konkretnog slučaja (da se radi o parnici proistekloj iz ostavinskog postupka u kojoj je tužitelj postavio zahtjev za izdvajanjem iz ostavštine dijela koji odgovara njegovom doprinosu u povećanju vrijednosti ostaviteljeve imovine) nije ni mogla pružiti tražena pravna zaštita temeljem odredbe članka 35. stavak (1) Zakona o nasljeđivanju SR BiH) zbog čega se žalbeni navodi tužitelja i u ovom dijelu ukazuju kao neutemeljeni.

Također, situacija nije drugačija ni sa onim žalbenim navodima kojima tužitelj dovodi u pitanje pravilnost odluke prvostupanjskog suda o odbijanju eventualnog tužbenog zahtjeva (pa tako i prigovor u svezi izostanka ocjene provedenog vještačenja), kod toga da primjeni pravila iz stavka (2) članka 35. Zakona o nasljeđivanju SR BiH (da tako izdvojeni dio ne spada u ostavštinu i ne uzima se u obzir pri izračunavanju nužnog dijela niti se uračunava nasljedniku u njegov nasljedni dio) ima mjesta samo u situaciji kada predmetna ulaganja u nekretnine (čije izdvajanje se traži) ispunjavaju uvjete iz stavka (1) istog članka odnosno da ista imaju status „izdvojenog dijela“ - dijela koji odgovara doprinosu u povećanju vrijednosti ostaviteljeve imovine, a što prema stanju izvedenih dokaza (koje tužitelj žalbom konkretnim razlozima nije ni dovodio u pitanje) nije situacija u konkretnom slučaju (razlozi dati u prethodnom izlaganju).

Nastavno na prethodno, ovaj sud je razmotrio i preostale žalbene navode tužitelja kojima ukazuje na doktrinarna stajališta kao i sudsku praksu Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, ali isti nisu od značaja u predmetnoj pravnoj stvari, kako iz razloga što u ovom predmetu tužitelj pravnu zaštitu nije ni tražio prije smrti ostavitelja (zbog čega se nije ni postavilo pitanje preuranjenosti predmetne tužbe kakva bi npr. bila situacija u slučaju da je tužbu podnio u „trenutku nastanka doprinosa“ a za vrijeme dok je ostavitelj živ), tako i iz razloga što među strankama se

nije ni dovodilo u pitanje da li je tužitelj sve vrijeme (fizički i faktički) živio u zajedničkom domaćinstvu sa ostaviteljem (pa time i u zajednici sa ostaviteljem koja je šira kategorija od življenja u zajedničkom domaćinstvu), već da li su građevinski radovi na predmetnim nekretninama vršeni u periodu prije ili poslije smrti ostavitelja.

Slijedom iznesenog, kako je prvostupanjski sud na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo, a da pri tome nije počinio žalbom ukazane povrede odredaba parničnog postupka niti povrede postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti i kako tužitelj odluku o troškovima sadržanu u izreci prvostupanjske presude pobija samo kroz pobijanje odluke o glavnoj stvari, jer u žalbi konkretnim prigovorima ne ukazuje da odluka o troškovima nije pravilna, valjalo je primjenom odredbe članka 346. Zakona o parničnom postupku odlučiti kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNICA VIJEĆA

Amela Mustafić